

Elisabeth Lund

Bots- og bededag i Fjellhamar kirke 26.10.2008

I dag er det bots- og bededag. Og liturgien er annerledes enn den pleier å være. Vi bruker den fiolette fargen, som er botens farge, og alteret er uten lys og uten blomster.

Bots- og bededag er den mørkeste dagen i kirkeåret. Den ligger der mørk og tung som en svart, nyployd åker der du ikke ser en eneste grønn spire. Men vi vet at det er den svarte, våte åkeren som gir grunnlaget for nytt liv.

Først i denne gudstjenesten vil vi ha skriftemål. Å bekjenne våre synder er et av temaene på denne søndagen. Ordet synd kommer av sund. Synd er noe som har gått i sund, noe som har gått i stykker. Bot kommer av å bøte, eller å reparere.

Denne dagen er en mørk dag, men vi skimter et lys, for i dag kan det som er gått i stykker i livene våre bli reparert.

Preken

Livet blir aldri perfekt. Vi lever ikke i Paradis.

Vi er mennesker som gjør feil. Vi synder. Vi gjør imot Guds vilje.

Gud vil det gode. Alle hans bud handler om at vi skal leve sammen i kjærlighet. Fordi han elsker oss, og vil det beste for alle.

Gud vil et Paradis. Han skapte alt godt en gang, men så skjedde det som er selve grunnsynden. Menneskene lot seg friste til å spise av den frukten som slangen sa ville gjøre at de ble som Gud. Og der er vi fortsatt. Vi lar ikke Gud være Gud. Vi lar ikke alltid han være Herren i livet vårt. Vi følger ikke alltid hans bud, og kjærligheten får ofte lite plass mellom oss.

Jesus vandra, i tre år, rundt i Israel og forkynte om Guds rike. I det som er prekenteeksten i dag, møter vi Jesus mens han er på vei til Jerusalem.

Guds rike er på vei til å bryte fram, og Jesus er på vei til korset.

Dette hellige evangelium står skrevet hos Lukas i det 13. kapittel:

På sin vei til Jerusalem drog han omkring fra by til by og fra landsby til landsby og lærte folket.

Da var det en som spurte: «Herre, er det få som blir frelst?»

Han sa til dem: Kjemp for å komme inn gjennom den trange dør!

For jeg sier dere: Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det. Når husbonden først har reist seg og lukket døren, og dere står utenfor og banker på og sier:

«Herre, lukk opp for oss!»

da skal han svare: «Jeg vet ikke hvor dere er fra.»

Da vil dere si: «Vi har jo spist og drukket sammen med deg, og du har undervist på gatene våre.»

Men han skal svare: «Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett.»

Da skal dere gråte og skjære tenner, for dere skal se Abraham og Isak og Jakob og alle profetene samlet i Guds rike, mens dere selv er kastet utenfor.

Fra øst og vest og fra nord og sør skal mennesker komme og sitte til bords i Guds rike. Noen av de siste skal da bli de første, og noen av de første skal bli de siste.

Slik lyder Herrens ord.

Mens han var på vei mot Jerusalem, ble Jesus stoppa av en som hadde et spørsmål. Det var et aktuelt spørsmål. Jesus forkynte mye om omvendelse og frelse, og jødene var ofte uenige om det var mange eller få som ville bli frelst. Ikke så dumt å vite hvordan Jesus ville stille seg til dette.

”Herre, er det få som blir frelst?”

Mange av de viktigste jødene tok sin egen frelse som en selvfølge, og det var nok en like stor selvfølge at de som falt utenfor i samfunnet også falt utenfor i evigheten.

Jesus svarer ikke direkte på det han blir spurt om, men han tegner opp et bilde av en trang dør som beskriver en veldig annerledes lære om adgangen til Guds rike enn den fariseerne hadde.

For oss kan den trange døråpningen kanskje føles som å få døra slengt i fleisen.

Det Jesus sier kan gi oss også en støkk, og gjøre at vi blir usikre på om vi er frelst eller ikke.

Jeg tror Jesus mente å gjøre fariseerne og de andre jødiske lederne usikre, den gangen. De store og rike som mente å greie seg selv. De som jobbet på sin egen frelse og følte at de fikk det til med glans.

Vi bør også føle oss usikre hvis vi tror vi kan klare å gjøre oss fortjent til frelsen.

”Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det,” sier Jesus.

Hva er da inngangsbilletten? Hvordan kommer man inn gjennom den trange døra?

Kjemp! Sier Jesus. Kjemp for å komme inn gjennom den trange dør!

Jesus sier ikke hva kampen består i, men hvis vi ser oss litt rundt i Bibelen, kan vi få en anelse. For eksempel i lignelsen om huset som ble bygd på fjell, sier Jesus at den som kommer til ham og hører hans ord og gjør etter dem, er lik en mann som bygde huset sitt på fjell.

Komme til Jesus, høre Guds ord og gjøre etter dem.

Jeg tror den kampen Jesus snakker om handler om å leve i omvendelsen. Leve i tro på Jesus. Innse at vi ikke klarer å frelse oss selv. Vi trenger Jesus.

For så høyt har Gud elsket verden, at han gav sin sønn den enbårne, for at hver den som tror på ham ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.

Kampen er kanskje å kjempe mot vår egen selvgodhet. Kjempe mot det som sier at ”det var ikke min skyld”. Det er å søke Jesus med det som har blitt ens eget liv, og be om nåde. Be om tilgivelse. En dag vil husbonden, som er et bilde på Jesus selv, lukke døra, står det i teksten. Da først vil noen skjønne at de faktisk står utenfor. De vil prøve alt for å komme inn, men Jesus vil si: «Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett.»

Det siste der: ”dere som gjør urett”, er vanskelig å oversette fra gresk. Vi kan prøve oss med ”gjørere av urett”, men det blir dårlig norsk. Poenget er at de som blir stengt ute er mennesker som har praktisert urett som en livsstil. De har ikke forholdt seg til Jesus, og hans ord. I Joh 16,9 sier Jesus: Synden er at de ikke tror på meg.

Inngangsbilletten er å leve i tro på Jesus.

Vi blir lett opptatt av hva som er inngangsbilletten, og om vi blir frelst, når vi hører det som er prekenteeksten i dag. Men likevel tror jeg ikke det er det som er det viktigste Jesus vil fortelle oss med det han sier gjennom denne teksten.

Det viktigste er at vi ikke kan skille mellom hvem som er utenfor og innenfor. Vi skal ikke dømme, slik som fariseerne gjorde.

Og jeg tror heller ikke det er meningen at vi skal bruke masse tid og krefter på å lure på om vi er frelst. Da går vi jo glipp av mye av livet sammen med Jesus. Vi kan få hvile i at vi er Guds barn, at Gud elsker oss, at Jesus døde for oss, at inngangsbilletten er betalt for oss.

Vi skal være opptatt av å leve hos Jesus, og å se at vi er totalt avhengige av vår Gud. Men Gud er fri og raus.

Teksten slutter med: ”Fra øst og vest og fra nord og sør skal mennesker komme og sitte til bords i Guds rike. Noen av de siste skal da bli de første, og noen av de første skal bli de siste,” sier Jesus.

Jesus åpner en dør som fariseerne hadde lukket. Den åpnes for de som er utenfor. Adgangen til Guds rike går på tvers av forventningene. Det er som i lignelsen om gjestebudet, der de fattige og små får adgang fordi de tar imot innbydelsen. Frelsen er for alle. Døra til festen er ikke stengt. Den er bare trang, fordi det er bare en vei inn. Jesus.

I dag er det Bots- og bededag. Det er en dag der vi kan rydde vei for kjærligheten. Legge over på Gud alt det vi ikke får til, og ta imot tilgivelsen som er en smak av Paradiset.

Så lever vi livet innenfor døra. Livet i Guds rike. Det er et helt og sant liv, der Jesus er Herre.

Vi følger ham som gikk mot Jerusalem for oss, så vi en gang skal få leve i Paradiset.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.